

ele se remarcă Schedel Hartmann, „Liber Cronicarum”, lucrare tipărită la Nürnberg în 1493, care cuprinde informații despre Țările Române, inclusiv o sugestivă imagine despre Valahia acelor vremuri. Biblioteca Academiei posedă două exemplare, unul din acestea avînd toate xilografurile colorate de mină. Atît în „*Tractatus de ritu moribus Nequitia et Multiplicatione Turcorum*”, a cărui paternitate a fost atît de mult discutată, cit și la Ulrich von Reichenau, „*Concilium zu Constantz*”, Augsburg, 1483 și la Aeneas Silvius, „*In Europam*” (Memmingen, 1489), — acestea găsindu-se în colecție în ediții facsimilate — se află diferite date despre țara noastră.

Alte expozate sînt valoroase tipărituri din operele lui Teocrit, Cicero, Dante, Petrarca și alții. Se mai cere menționat și exemplarul lui Plutarchus „*Vitae illustrium virorum sive Parallelae*”, vol. I—II, Veneția, 1491. Fără a cunoaște ultimul posesor de la care a ajuns, în colecția Bibliotecii Academiei, s-a găsit o mai veche proveniență a lui, care coboară, din tată în fiu, de la Paulo Iovio, vestitul istoric italian din secolul al XVI-lea.

Am enumerat numai cîteva din piesele colecției, dar suficiente ca prin însăși prezența lor în țară să demonstreze tradiția existenței pe teritoriul ei a unor biblioteci umaniste, să dovedească vechi legături culturale cu Apusul și să aducă mărturia că și odinioară Țările Române au avut un rol de jucat pe scena istorică a Europei.

O interesantă colecție de file de incunabile cu gravuri, provenite din diverse ateliere germane și franceze, aport al Combinatului de stampe, completează armonios expoziția.

Expoziția se încheie cu lucrări despre incunabile și cataloage vechi și noi, incununate de monumentală lucrare *Gesamt Katalog der Wiegendrucke*.

Exponatele reliefează inestimabile monumente de cultură din patrimoniul nostru național și în același timp impulsionează la noi și serioase cercetări în vederea scoaterii la lumină a întregului istoric al culturii românești.

Victoria POPOVICI

„CERCETĂRI ISTORICE”, IAȘI, 1970

Apărut sub egida Muzeului de istorie a Moldovei, volumul pe care încercăm să îl prezentăm își propune să înmănuncheze în paginile sale cele mai valoroase cercetări științifice ale specialiștilor ieșeni în domeniul istoriei și muzeografiei. De altfel chiar titlul ales obligă, deoarece ne reamintește prestigioasă publicație apărută acum cîteva decenii la Iași, sub conducerea profesorului Ilie Minea, în paginile căreia au semnat articole autori de mare prestigiu, care au adus contribuții decisive la studiul istoriei noastre.

Pe bună dreptate însă, inițiatorii acestei noi serii precizează că nu poate fi vorba de o reluare mecanică a vechiului profil tematic, ci că actuală publicație, prin materialele publicate, urmărește să reflecte treptele social-politice superioare ale contemporaneității, să ilustreze nivelul actual al cercetării istorice și muzeografice din vechiul centru științific moldovean.

Primul capitol al volumului de care ne ocupăm, intitulat „Cercetări de muzeografie”, debutează cu articolul „Din istoricul muzeisticii ieșene” semnat de I. Grigoriu, în care, după ce se trec în revistă principalele date relative la începuturile preocupărilor de strîngere și expunere a urmelor materiale rezultate în urma unor descoperiri, întîmplătoare sau cercetări sistematice, autorul se ocupă pe larg de eforturile lui Teohari Anto-

nescu * în direcția organizării unui muzeu „cu caracter istoric și etnografic pe lângă Universitatea ieșeană...”

Aceleiași personalități îi este închinat și articolul care urmează („Teohari Antonescu — înaintas al muzeografiei românești”), datorat lui Em. Diaconescu.

Despre „Colaborarea dintre uniuniiștii moldoveni și munteni în lumina unor documente ale vremii aflate în Muzeul Unirii din Iași” tratează Maria Huminic, iar C. Florea se ocupă în continuare de „Reflectarea muzeistică a relațiilor revoluționare dintre Al. I. Cuza și Giuseppe Garibaldi”.

În cadrul aceleiași rubrici, Ion Arhip publică un proiect de prezentare a redacției „Vieții Românești” la Muzeul literaturii din Iași, proiect susținut și în cadrul ultimei sesiuni de comunicări a muzeografilor, unde a stîrnit vii discuții. Mulți dintre participanți au fost împotriva punctului de vedere al autorului, considerat oarecum naturalist din cauza pretenției de a reînvia absolut exact atmosfera în care au lucrat Ibrăileanu, C. Stere.

În cadrul rubricii de arheologie a volumului amintim articolele datorate lui V. Spinei („O psalie din corn descoperită la Băiceni”), Vasile Palade („Mormint de înhumatie din secolul al IV-lea, descoperit la Ivesți”), Stela Chieptea („Săpăturile arheologice de la Hlincea-Iași din anul 1964”) și Al. Andronic („Iașii pînă în secolul al XVII-lea în lumina datelor arheologice”).

* În „Revista muzeelor” nr. 3/1970, I. Grigoriu a publicat articolul „Un înaintas al muzeisticii românești — Teohari Antonescu” în care prezintă aproape aceleași informații.

Capitolul III — Istorie politică și social-economică — debutează cu articolul „Numele și originea costobocilor”, semnat de N. Gostar. Pe baza unor atente analize lingvistice și istorice autorul propune ipoteza potrivit căreia, „... pe un vechi teritoriu (traco)-dacic, în cursul sec. III î.e.n., se stabilesc grupările unor celți cunoscuți sub numele Coissloboci, care însă în mod treptat au fost dacizați, ajungând pînă la urmă să aibă și o dinastie (traco)-dacică. Ne-am putea gîndi și la o masivă colonizare de daci pe teritoriile acestor celți, după ce puterea lor a fost definitiv desființată de Burebista. Numele țării și al vechilor stăpîni a fost păstrat însă de dacia peste care stăpîniseră odinioară celții costoboci”.

C. Cihodaru, ocupîndu-se de „Localizarea unor triburi din lista geografului Bavarez”, precizează că „studiat metodic și numai cu preocupări științifice, izvorul acesta poate cîștiga o mai mare valoare pentru cercetările istorice”.

Considerînd că asupra mișcării lui Ioniță Popovici din Moldova, din anul 1839, istoricii noștri s-au aplecat prea puțin, Gh. Platon reia tema încercînd, pe baza consultării unui vast material de arhivă, să aducă noi contribuții la cadrul general și orientarea mișcării.

În continuare urmează două articole care tratează probleme de istorie contemporană a județului Iași. Este vorba despre „Istoria economică a județului Iași în perioada interbelică (Elena Zaharia) și... „Cu privire la situația reformei agrare în județul Iași în anii 1928—1930” (C. Botez).

Al. Zub semnează articolul „A. D. Xenopol (Note istoriografice)” în care comunică date interesante despre „autorul primei sinteze comprehensive de istorie națională”, în concepția căruia istoricul trebuia să arate „care sînt puterile ce împing pe popoare spre progres sau spre decădere, care este direcția mersului lor și aceea a mersului omenirii”.

Al patrulea capitol al volumului cuprinzînd articole despre mișcarea muncitorească și democratică, debutează cu materialul „Aportul socialiștilor ieșeni la răspîndirea marxismului în România”, semnat de Georgeta Tudoran. Autoarea, pe baza unei atente consultări a documentelor vremii, subliniază „meritul socialiștilor români, în cadrul cărora un loc de frunte îl ocupă socialiștii

ieșeni, în orientarea mișcării revoluționare, a cercurilor muncitorești și socialiste pe pozițiile teoretice ale celei mai înaintate științe despre lume și societate, pe pozițiile marxismului”.

Urmează apoi articolele datorate lui D. D. Rusu (Din istoricul legislației muncii în România. Legea din februarie 1906); I. Saizu (Greve ale muncitorilor în perioada luptei pentru instaurarea puterii populare); A. Loghin (Contribuția organizațiilor muncitorești ieșene la crearea partidului unic al clasei muncitoare). Încheind această rubrică, Gh. I. Ioniță în articolul „Lucrețiu Pătrășcanu — gînditor social-politic” reușește o prezentare completă a problemelor abordate de marele istoric român.

Ultimul capitol al volumului de care ne ocupăm — Monumente și locuri istorice — începe cu studiul lui N. Grigoraș „Două monumente de artă feudală din împrejurimile Iașului: Mănăstirile Hlinea și Aroneanu” în care, cu cunoscuta-i competență, autorul aduce noi contribuții la studiul acestor importante urme materiale ale evului mediu românesc.

D. Vacăriu, semnînd articolul „Un nou și valoros obiectiv muzeistic ieșean: Casa Dosoftei” precizează că deschiderea sa marchează „... un vechi deziderat al moldovenilor de a avea în centrul cultural al Iașilor un muzeu cu asemenea profil, în care să se păstreze memoria tuturilor scriitorilor reprezentativi...”. Printre raritățile aflate în noua instituție, adevărate monumente de limbă și măiestrie caligrafică, autorul enumeră Apostolul scris de popa Bratu din Brașov, Evanghelia cu învățătura tipărită de Coresi, primele tipărituri ale mitropolitului Dosoftei, care constituie adevărate puncte de atracție pentru vizitatori.

Acest capitol mai cuprinde articolele „Un edificiu al mișcării muncitorești: Casa din strada Max Vexler” (K. Miriam); „Un prestigios lăcaș de cultură — Ateneul popular Tătărași (1919—1940)” (C. Cloșcă) și „Vila Sonet — Mihai Codreanu” (Agurița Vicoveanu).

Volumul pe care am încercat să-l prezentăm se încheie cu o rubrică de Documente prin care se pun în circuitul științific numeroase piese de arhivă din colecțiile muzeelor ieșene.

M. DUMITRESCU

„STUDII ȘI COMUNICĂRI”, BACĂU, 1971

Volumul „Studii și Comunicări” 1971 (apărut în 1972), editat de către Muzeul de științele naturii din Bacău, aduce importante contribuții la cunoașterea covorului vegetal, nu numai a jud. Bacău, dar în general de pe cuprinsul întregului teritoriu al Moldovei. Valorificarea resurselor vegetale, ridicarea productivității fitocenozelor, folosirea rațională a resurselor naturale, ocrotirea celor mai valoroase biotipuri, reclamă un studiu apro-

fundat și amănunțit de cunoaștere atât a florei cît și a vegetației, corelate cu factorii de mediu și cu cei biotici.

Această regiune din țara noastră, mai puțin cunoscută din acest punct de vedere, în ultimii ani a început să se impună datorită unui mănunchi de inimoși cercetători, sub îndrumarea competentă a conducerii Muzeului de științele naturii din Bacău, iar rezultatele să fie cunoscute prin publicarea